طرح تفصیلی شهر کرج به تصویب رسید؛ اما ابلاغ نشد

رئیس کمیسیون شهرسازی و معماری شورای اسلامی شهر کرج گفت: ۱۰ ماه از تصویب طرح تفصیلی شهر کرج گذشته؛ اما این طرح هنوز از سوی راه و شهرسازی ابلاغ نشده و این مسئله خسارت و هزینه‌های غیر قابل جبرانی را به برخی از شهروندان وارد کرده است.

علیرضا رحیمی در خصوص طرح تفصیلی آتی شهر کرج افزود: تهیه طرح تفصیلی جدید از سال ۱۳۹۲ توسط شهرداری کرج آغاز شد و در ۱۸ شهریور ۱۴۰۳ با کش و قوس‌های فراوان به تأیید شورا رسید؛ ولی با گذشت بیش از ۱۰ ماه، این طرح که در کیفیت زیست‌پذیر بودن شهر تأثیر مستقیم دارد و اموال و منافع شهروندان در گرو آن است، در صف انتظار ابلاغ قرار دارد.

رحیمی با بیان اینکه طرح تفصیلی از اسناد بالادستی محسوب می‌شود و بخش زیادی از نیاز شهروندان با طرح تفصیلی جدید رفع خواهد شد، به ایسنا اظهار کرد: اما این موضوع مهم توسط اداره کل راه و شهرسازی تاکنون ابلاغ نشده است.

وی ادامه داد: طرح جدید با رویکرد توجه به نیازهای واقعی شهری نظیر کاهش تخلفات ساختمانی، عدالت در توزیع خدمات و نوسازی و بهسازی بافت‌های فرسوده تدوین شده و از سوی پارلمان شهری به تصویب رسیده است.

گزارش خبری

نخل‌ها ایستاده می‌میرند

خشکسالی در جنوب ایران؛ به ویژه در استان‌های خوزستان و هرمزگان به طور جدی نخلستان‌ها را تهدید می‌کند.

کاهش ورودی آب کارون و شوری اروند، در کنار کمبود بارندگی و برداشت بی‌رویه آب، موجب خشک شدن نخل‌ها و کاهش تولید خرما شده است.

در یکی از سهمگین‌ترین آتش‌سوزی‌های سال‌های اخیر جنوب کشور، بیش از هزاران اصله نخل بارور در روستاهای نهر کوت، ابوشکر، کوت شنوف و ابوغزلان از توابع دهستان منیوحی آبادان طعمه حریق شد؛ فاجعه‌ای که حاصل زنجیره‌ای از ترک فعل‌ها، سوءمدیریت در منابع آب و غفلت نهادهای مسئول است.

نخل‌های سوخته که منبع اصلی درآمد و معیشت مردم منطقه بودند، در مدت چند ساعت به خاکستر تبدیل شدند و بحران معیشتی شدیدی برای کشاورزان به بار آمد.

در این حادثه بیش از ۴۰ هکتار از نخل مثمر به همراه میانه کاری در نخلستان‌های کشاورزان منطقه از بین رفت.

■ **محرومیت از امکانات**

دهستان منیوحی با وجود آنکه بزرگ‌ترین دهستان شهرستان آبادان محسوب می‌شود، ایستگاه آتش‌نشانی فعال ندارد. از این رو نبودن تجهیزات و نیروی انسانی در زمان وقوع بحران، منجر به گسترش سریع آتش‌سوزی و مهار نشدن به موقع آن شد. مطابق اظهارات اهالی، آتش‌سوزی اخیر تنها یک رویداد تصادفی یا طبیعی نیست؛ بلکه محصول زنجیره‌ای از سوءمدیریت‌ها، ترک فعل‌ها و غفلت نهادهای مختلف است.

در این میان، سازمان آب و برق خوزستان یکی از متهمان اصلی معرفی می‌شود.

به گفته منابع محلی، دو عامل در حوزه عملکرد این سازمان نقش تعیین‌کننده در بروز و تشدید حریق ایفا کرده است؛ نخست خاکی بودن کانال‌های آبیاری در منطقه که سبب انتقال بذر نی به درون نخلستان‌ها و رشد گسترده نیزارها شده؛ پوشش گیاهی متراکم و خشک این نیزارها در کنار بادهای گرم و نبود رطوبت کافی، آتش‌گیری سریع و گسترش بی‌سابقه حریق را ممکن کرده است.

دوم، قطع کامل یا کاهش شدید جریان آب به نخلستان‌ها در دو ماه گذشته که خشکی زمین و پوشش گیاهی اطراف نخل‌ها را به شدت افزایش داده و محیط را مستعد شعله‌وری گسترده کرد. این وضعیت نه‌تنها نشان از نبود برنامه‌ریزی در مدیریت منابع آب بوده؛ بلکه بیانگر غفلت آشکار در اعمال وظایف قانونی از سوی متولیان تأمین و توزیع آب کشاورزی است.

■ **خسارت‌ها جبران می‌شود**

حال چشم نخل‌داران و کشاورزان به دست مسئولان است. از این رو وعده معاون پارلمانی وزیر جهاد کشاورزی در جریان بازدید از نخلستان‌های آسیب‌دیده در دهستان منیوحی، روزنه‌ای از امید را در دل نخل‌داران خوزستانی ایجاد کرده؛ زیرا قول داده خسارت کشاورزان آبادانی را جبران کند.

سید حسین دهدشتی در خصوص چگونگی جبران این خسارت‌ها اذعان کرد: بخشی از ضرر کشاورزان از طریق تأمین پاجوش نخل برای جایگزینی درختان سوخته، ارائه تسهیلات و پرداخت خسارت نخل‌های بیمه شده جبران خواهد شد.

اما مشکل اینجاست که بسیاری از این نخل‌داران به دلیل مسائل اقتصادی از بیمه کردن نخلستان‌های خود محروم بودند. بنا به گفته دهدشتی آمار بیمه نخل‌ها در کشور حدود ۶۵ درصد است؛ ولی این رقم در خوزستان بسیار کمتر از میانگین کشوری برآورد می‌شود که یک زنگ هشدار برای کشاورزان به شمار می‌رود.

نشستن گرد سالمندی بر چهره استان‌های گیلان، مازندران، تهران، مرکزی، همدان و آذربایجان شرقی

دولت فرزندآوری را گردن نمی‌گیرد

اعظم طیرانی | بر اساس آخرین پیش‌بینی‌های مرکز آمار ایران در سال ۱۴۰۴، جمعیت ایران به سمت سالمندی پیش می‌رود. در این سال از هر ۱۰۰ نفر جمعیت کشور، حدود هشت نفر در سنین ۶۵ سال و بالاتر هستند که استان‌های سالمند ایران- با بیشترین درصد جمعیت بالای ۶۵ سال- شامل گیلان، مازندران، تهران، مرکزی و همدان هستند. همچنین استان‌های گیلان، مازندران، تهران، اصفهان و البرز به لحاظ درصد جمعیت سالمندان در رتبه‌های بالاتری قرار دارند.

■ **آذربایجان‌شرقی در فهرست استان‌های سالمند**

افزایش شیب تند سالمندی افزون بر استان‌های یاد شده، حالا به آذربایجان‌شرقی رسیده است. از این رو این استان با روند رو به رشد جمعیت سالمند و کاهش چشمگیر جمعیت جوان، وارد مرحله‌ای حساس و تعیین‌کننده در ساختار جمعیتی خود شده که نیازمند برنامه‌ریزی و اقدام‌های مسئولان و جامعه است.

آمارهای رسمی نشان می‌دهد آذربایجان‌شرقی با سرعتی بیشتر از میانگین کشوری به‌سوی سالمند شدن در حال پیشروی است.

بر اساس داده‌های مرکز آمار ایران، حدود ۱۶ درصد جمعیت آذربایجان‌شرقی را افراد بالای ۶۰ سال تشکیل می‌دهند. این نسبت در مقایسه با میانگین کشوری که در سال ۱۴۰۰ حدود ۱۰/۵ درصد بود، رقم قابل توجهی است و پیش‌بینی‌های جمعیتی نشان می‌دهد تا سال ۱۴۲۰ این عدد ممکن است به بیش از ۲۵ درصد برسد.

علت اصلی این روند، کاهش نرخ باروری و افزایش امید به زندگی است. طبق آمارهای ثبت‌احوال، نرخ باروری در آذربایجان‌شرقی به زیر ۱/۷ فرزند به ازای هر زن رسیده که کمتر از سطح جایگزینی جمعیت یعنی ۲/۱ است. در برخی شهرها مانند تبریز و اسکو این نرخ حتی کمتر از ۱/۵ گزارش شده است. در مقابل، شاخص امید به زندگی در استان به بیش از ۷۵ سال افزایش یافته و پیش‌بینی می‌شود در دهه آینده نیز این روند ادامه یابد. این یعنی ورود کمتر نوزادان و ماندگاری بیشتر سالمندان در ساختار جمعیتی که توازن جمعیت فعال و وابسته را به طور کامل تغییر خواهد داد.

■ **اصلی‌ترین شاخص جمعیت‌شناسی چیست؟**

دبیر مرکز مطالعات راهبردی جمعیت با بیان اینکه نرخ باروری مهم‌ترین و اصلی‌ترین شاخص جمعیت‌شناسی کشور است، در گفت‌وگو با قدس می‌گوید: نرخ باروری یعنی هر خانم در طول عمر خود چند فرزند به دنیا می‌آورد. اگر ۲/۱ فرزند به ازای هر زن باشد؛ یعنی ما نرخ رشد صفر درصد خواهیم داشت، نه افزایش جمعیت و نه کاهش آن. در واقع دو نفر از این نسل خارج و دو نفر جایگزین می‌شوند و آن ۰/۱ فرزند هم به لحاظ آماری یعنی حوادث، سوانح، تلفات و... اما به‌طور حتم مطلوب ما این نیست که نرخ رشد جمعیت ما صفر درصد باشد؛ زیرا هدف‌گذاری نرخ باروری ۲/۱ فرزند به ازای هر خانم نیست. با این توضیح رسیدن به نرخ باروری ۲/۵ فرزند به ازای هر خانم یک هدف‌گذاری بسیار دقیق، هوشمندانه و منطبق بر واقعیت‌های کنونی جامعه ایرانی است.

صالح قاسمی با اشاره به پیمایش‌های انجام شده در حوزه جمعیت می‌افزاید: نتیجه این پیمایش‌ها نشان می‌دهد میل به فرزندآوری هر خانواده ایرانی حدود ۲/۸ تا ۳ فرزند به ازای هر خانم بوده؛ اما آنچه امروز وجود دارد، حدود ۱/۶ فرزند به ازای هر خانم است.

■ **گذار از مرحله جوانی**

نویسنده مجموعه هفت جلدی «جنگ جهانی جمعیت» ادامه می‌دهد: اکنون با گذار از مرحله جوانی و با میانگین سنی حدود ۳۵ سال، گَرد میانسالی بر چهره کشور نشسته و در آستانه افول جمعیتی است. بر اساس آمارها و داده‌های مستند، تحولات جمعیت کشور بسیار نامطلوب و نگران‌کننده گزارش شده و نرخ باروری کنونی کشور با حدود ۱/۵ فرزند به ازای هر خانم، در طول تاریخ کشورمان بی‌سابقه بوده و حتی در میان کشورهای مسلمان و منطقه غرب آسیا نیز رکورددار شده که نشان می‌دهد در حوزه ساختارهای جمعیتی با یک ابرچالش و بحران راهبردی روبه‌رو هستیم.

دکتر قاسمی با تأکید بر ضرورت‌های تحقق هدف‌گذاری ۲/۵ فرزند به ازای هر خانم، اضافه می‌کند: از آنجا که موضوع جمعیت یک موضوع چندین متغیره میان‌رشته‌ای و درواقع یک مسئله همه‌جانبه و کامل است، باید برای رسیدن به هدف برنامه جمعیتی، برنامه‌های جامعی داشت. ضرورت دارد رسیدن به نرخ باروری ۲/۵ فرزند در همه نهادها، سازمان‌ها و دستگاه‌ها کارویژه داشته باشد و همه دستگاه‌های کشور برای رسیدن به نرخ باروری ۲/۵ فرزند به ازای هر خانم کارویژه خود را پیدا و آن را تبدیل به آیین‌نامه، دستورالعمل و مرام‌نامه کنند و در پنج سال پیش رو حتماً در صدر دستور کار و اولویت‌های سازمان خود قرار دهند.

■ **دلایل شیب تند کاهش جمعیت**

دبیر مرکز مطالعات راهبردی جمعیت کشور در پاسخ به چرایی مواجهه کشور با پدیده سالخوردگی اظهار می‌کند: این پدیده متغیرهای بسیار زیادی دارد که مهم‌ترین عامل روند سریع سالخوردگی در ایران را باید روند سریع کاهش فرزندآوری در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ عنوان کرد؛ چراکه ما در دهه ۶۰ با میزان بالایی از نرخ باروری مواجه بودیم که با اجرای سیاست‌های غلط جمعیتی یکباره کاهش یافت و پایین هرم سنی جمعیت خالی شد. در نتیجه وقتی رشد جمعیت به سرعت کاهش یافت، ما در هرم جمعیت با قله‌هایی مواجه شدیم که این قله‌ها در سال‌های مختلف جلو آمده و به مرور در حال ورود به سن سالمندی است و یکباره سالمندی گسترده‌ای را برای کشور ایجاد می‌کند.

■ **دولت کوتاهی می‌کند**

قاسمی در پاسخ به این پرسش که با گذشت سه سال از اجرای قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده، این قانون چقدر توانسته اهداف پیش‌بینی شده در راستای افزایش نرخ باروری را محقق کند، می‌گوید: به اعتقاد من این قانون به درستی اجرا نشده و نمی‌توان آن را قضاوت کرد. نظارت بر اجرای قانون بسیار ضعیف است. مجموعه‌های نظارتی هم اعلام کرده‌اند در بهترین حالت ممکن ۲۵ تا ۳۰ درصد قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده اجرا شده -که البته خیلی خوش‌بینانه- باشد. با این حال با اجرای این قانون، گفتمان جمعیت در جامعه ایجاد شده و نشانه خوبی است که جامعه در حال شکستن الگوهای بسته قبلی بوده و شاهد افزایش برخی از شاخص‌ها ازجمله تولد فرزندان چهارم و پنجم و همچنین کاهش فاصله ازدواج تا تولد فرزند اول است و اگر بتوانیم در دو سه سال آینده اعتماد خانواده ایرانی را جلب کنیم و خانواده ایرانی متوجه شود نظام برنامه‌ریزی درصدد حمایت از فرزندآوری است، الگوی فرزندآوری اصلاح می‌شود.

■ **سالمندی را جدی نگرفتیم**

وی با اشاره به برگزاری جلسه اخیر شورای ملی سالمندان با حضور رئیس جمهور و معاون اول می‌افزاید: ظاهراً این جلسه و حتی جلسات قبل در دولت‌های پیشین به سمتی نرفته که مسئله سالمندی را به‌طور جدی بشناسد و مدیریت کند، درحالی‌که ما انتظار داشتیم ستاد ملی جمعیت ورود جدی کند؛ اما متأسفانه در دولت چهاردهم هم با یک‌سری رویکردهای سیاسی و برخی سوگیری‌های پزشکی - پزشکی شدن مسئله جمعیت- جلسه‌های ستاد ملی جمعیت به طور منظم برقرار نشده و در تنها جلسه‌ای هم که با حضور رئیس جمهور برگزار شد، ۹ نفر از وزیران غیبت داشتند و معنای این وضعیت این است که دولت مسئله جمعیت را جدی نگرفته است و با وجود آنکه باید هر ۶ ماه یک بار عملکرد دستگاه‌ها به دولت ارائه شود تا دولت عملکرد دستگاه‌های موفق و ناموفق در حوزه جمعیت را گزارش دهد، در یک سال گذشته این مهم تحقق نیافته است!

باید یادآور شد سالمندی جمعیت مانند سونامی است که به سرعت در حال نزدیک شدن به ماست و خیلی طول نخواهد کشید که کل ساختارها به‌ویژه ساختار اقتصادی کشور را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

■ **هرم وارونه جمعیت در حال شکل‌گیری است**

قاسمی سومین عامل سالخوردگی جمعیت را افزایش سن امید به زندگی عنوان می‌کند و می‌گوید: شاخص امید به زندگی و میانگین طول عمر در کشور افزایش پیدا کرده است. در حال حاضر به دلیل افزایش کیفیت زندگی، رفاه و بهداشت عمومی برای سالمندان، این عزیزان تا ۸۰ سالگی و ۸۰ سال به بالا عمر می‌کنند. بنابراین از یک طرف سن امید به زندگی افزایش پیدا کرده و از سوی دیگر با کاهش باروری و کاهش میزان تولد مواجه هستیم؛ یعنی تورم بالای هرم سنی در سالمندی و کاهش تعداد تولدها در پایین هرم سنی موجب شده ما در ایران تا دو دهه آینده با هرم وارونه جمعیت روبه‌رو شویم. در واقع اصلی‌ترین چالش نظام مدیریت کشور تا دو دهه آینده مسئله سالمندی خواهد بود.

این کارشناس حوزه مدیریت اضافه می‌کند: با وجود آنکه سالمندی جمعیت مطلوب هیچ کشوری نیست و همه کشورها می‌کوشند سالمندی جمعیت را مدیریت کنند، روند سالمندی در ایران متفاوت از دیگر کشورهاست، به طوری که روند سالمندی در ایران با کشورهای توسعه‌یافته تفاوت‌های قابل توجهی دارد و سرعت سالمندی ساختار سنی ایران پنج برابر سرعت سالمندی در دنیاست. در کشورهای توسعه‌یافته، سالمندی پس از توسعه‌یافتگی، به تدریج و در یک دوره طولانی -حدود ۱۰۰ سال- اتفاق افتاده، در حالی که در ایران این روند پیش از توسعه‌یافتگی و رشد اقتصادی با سرعت بیشتری -حدود ۲۰ سال- در حال وقوع است و موجب می‌شود نظام مدیریت فرصت تطبیق برنامه‌ها و ایجاد زیرساخت‌ها با سرعت سالمندی را از دست بدهد.

■ **سرعت گرفتن شاخص سالمندی**

وی می‌گوید: ما در سال ۱۴۰۳ شاهد کاهش شاخص‌های جمعیت‌شناسی بودیم به طوری که نرخ رشد کشور که در سال‌های متمادی ۰/۶ درصد بوده، به حدود ۰/۵ درصد رسیده و نرخ باروری که ۱/۶ فرزند به ازای هر خانم بوده به ۱/۵ فرزند به ازای هر خانم رسیده است. همچنین در مورد تعداد موالید کشور در سال ۱۴۰۳، ۹۷۹ هزار تولد به ثبت رسیده که درواقع برای نخستین بار در ۶۰ سال گذشته تعداد موالید کشور کمتر از یک میلیون تولد بوده و میزان سالمندی جمعیت با سرعت بسیار بالایی در حال رشد است.

دکتر قاسمی با اشاره به تعریف در سازمان بهداشت جهانی (WHO) و صندوق جمعیت سازمان ملل متحد (UNFPA) اضافه می‌کند: سالمندی یک فرایند طبیعی و تدریجی است که با افزایش سن رخ می‌دهد و به طور قراردادی، آغاز سالمندی از ۶۰ سالگی بوده و تا ۶۵ سالگی مبتنی بر کار و فعالیت است که در برخی مواقع به اشتباه آن را شروع سالمندی عنوان می‌کنند. بنابراین معیار سالمندی در همه کشورهای دنیا و به تبع آن ایران ۶۰ سالگی است؛ اما اینکه برخی ۶۵ سالگی را معیار سالمندی قرار می‌دهند، این است که با درصد کمتری از سالمندی روبه‌رو شوند و تصور می‌کنند وضعیت کمی بهتر می‌شود در حالی که این پاک کردن صورت مسئله است و استان‌هایی همچون آذربایجان‌شرقی هم با پدیده سالخوردگی جمعیت مواجه شده‌اند.

جدول ۹۲۴۲

طراح جدول: محمدرضا علی‌زاده
zadehalireza@gmail.com

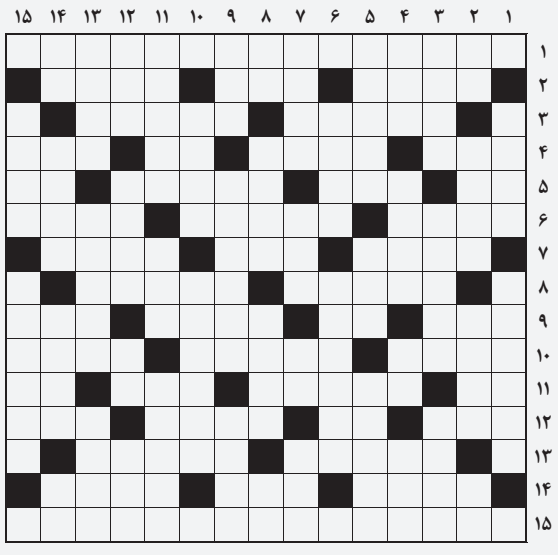

■ افقی:

۱. سیاستمدار، عالم، محدث، فقیه، ریاضیدان و از رجال معروف قرن ششم هجری قمری که ۲۹ سال نخست وزیر بهرام شاه غزنوی بود ۲. خودرو بازنشسته ایرانی -هزار عرب -صبر زرد ۳. سبدی که پنبه را برای ریسیدن در آن می‌گذارند -محل نگهداری کالای تجاری ۴. کم‌وزن - ندامتگاه باسابقه تهران - قیمت بازاری -امتحان چهارجوابی ۵. بی‌حس -خواهر و برادر اصلی -تحریک ماهیچه‌های بدن با هدف خنداندن فرد -نوعی حلوا ۶. فرمانروا -نان گرد -آدم آهنی ۷. خواهان -نمو -رهسپار ۸. درگیرشده -موش آزمایشگاهی ۹. راه‌رفتن -هزار کیلو -نفت فرنگی -پسوند فاعلی ۱۰. به بلوغ رسیده -پرده متحرک فلزی -عروس ۱۱. لحظه -دریچه هوای موتور خودرو -از لوازم اداری -بوی رطوبت ۱۲. گوسفند جنگی -دنیاآوردن -شعله آتش -ارزش و جایگاه ۱۳. شهری در فارس -مهاجم سال‌های قبل تیم ملی فوتبال فرانسه با نام کوچک «نیکلا» ۱۴. از سفیدها -پرنده خانگی -روزنامه ارامنه ایران ۱۵. بازیگر آقای سینمای کشورمان با هنرمندی در «مختارنامه» و «اخراجی‌ها»

■ عمودی:

۱. کسی که اسلحه در دست دارد -اهمال ۲. آش ساده -محل کار دستفروش -شورای ائتلاف نیروهای انقلاب اسلامی -بخیل ۳. پل خطر -عنصر استخوان‌ساز -لقب حضرت موسی(ع) ۴. به‌جاآوردن -برچسب هزینه ارسال نامه -بی‌حس -گندم سوده ۵. ظرف آبخوری -عددی گرو نه -شهری باستانی در ترکیه ۶. اسباب بازی پرنوسان -شکست نور ۷. نیست‌شونده -قیمت -علامت مفعول بی‌واسطه -حرارت ۸. خاندان -هنرمند چهره‌پرداز -هشت یونانی -باران اندک ۹. پنهانی -درشت‌هیکل -نحیف ۱۰. خرجی زن و فرزندان که بر عهده مرد است -حبیب خداست ۱۱. پسر قاتل آدم ابوالبشر(ع) -محصول زنبور -از علوفه‌جات ۱۲. کلمه استثنا -دفعات -از احشام -بوکسور مسلمان فقید آمریکایی ۱۳. چراگاه ایلات و عشایر -به سن نیست، به عقل است -شهر زعفران ۱۴. بوی رطوبت -می‌گویند سلامتی می‌آورد -رگ گیاهی -چه‌وقت؟ ۱۵. جوانمردی -سنگ مخصوص ساخت دیزی سنگی
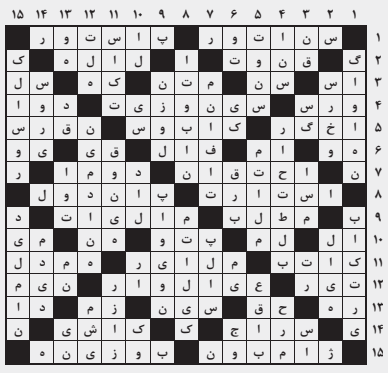
حل جدول شماره قبل